

P o s u d e k

na rigorózní práci Ing. Mgr. Alexandry P l i s k o v é napsanou na téma „Náhrada škody dle občanského a obchodního zákoníku, jejich srovnání a následné porovnání de lege lata a de lege ferenda“ (stran 181, připojeno resumé v anglickém jazyce, seznam použité literatury a zdrojů, právních předpisů, judikatury Ústavního soudu České republiky, obecných soudů, některých zahraničních soudů, jakož i judikátů ze sbírky).

Předložená rigorózní práce je – kromě úvodu a závěru – rozdělena do sedmi kapitol. V nich rigorózníka věnuje soustředěnou pozornost výkladům od odpovědnosti za škodu obecně k odpovědnosti za škodu podle občanského zákoníku a obchodního zákonu zvláště. Práce neponechává stranou analytický rozbor nově přijaté úpravy občanského zákoníku, jakož i nově přijatého zákona o obchodních korporacích a družstev.

Nesporným kladem předložené rigorózní práce jsou i pečlivé výklady o některých zahraničních úpravách náhrady škody (Německo, anglosaské země), jakož i o Principech evropského deliktního práva tak, jak se – spolu s principy evropského soudního práva – postupně vyvíjely v průběhu postupného utváření evropského komunitárního soukromého práva. Ty spolu s evropským soukromoprávním zákonodárstvím zřetelně ovlivňují občanské zákonodárství jednotlivých členských států Evropské unie.

Celkově lze říci, že analytické a zčásti i společensky pojaté výklady rigorózníky svědčí o její velmi svědomité přípravě, o erudovaném přehledu po české i evropské teorii odpovědnosti za škodu po judikatuře Ústavního soudu České republiky, obecných soudů České republiky, některých zahraničních soudů, jakož i vybraných rozhodnutích mezinárodních soudních institucí.

Nicméně za nejzdařilejší část práce považuji ty výklady rigorózníky, které označila jako „Shrnutí a náměty de lege ferenda“. Mám za to, že v této části práce

rigorozantka osvědčila v největší míře samostatný způsob zpracování otázek, některé její dílčí bystré náměty, vznášené zejména v souvislosti s výklady úpravy náhrady škody v nově přijatém občanském zákoníku.

Jinak na rigorózní práci hodnotím pozitivně střízlivost, s jakou rigorozantka přistupuje k hodnocení občanského zákoníku vůbec, k úpravě odpovědnosti za škodu zvláště. Jako příklad toho lze poukázat na rigorózančin uměřený přístup k problematice nové úpravy náhrady škody způsobené na zdraví. Zde se zatím za krok vpřed považuje odstranění jakéhokoliv bodového ohodnocení a jejich nahrazením obecným kritériem zásad slušnosti. Mám za to, že neodpovídá moderním evropským a světovým tendencím a povede k praxi k jejímu rozkolísání a k stálému volání po sjednocování této problematiky (to o všem, jak známo, z povahy věci vyžaduje vždy delší dobu). Souhlasím s návrhem rigorózantky, aby tato problematika byla řešena určitým kompromisem, tj. navázat na dosavadní úpravu, která by byla podle zjištěných potřeb praxe zdokonalována (šlo by zejména o zvýšení částek postiženým obětem).

Rigorózantka správně přebírá převládající výklad civilistické teorie o podstatě občanskoprávní odpovědnosti, aniž by však zároveň zaznamenala, že nová úprava občanského zákona se naopak přiklání k menšinové teorii občanskoprávní odpovědnosti.

Rigorózantka rovněž bez dalšího přebírá z nové úpravy občanského zákoníku včetně evropských soukromoprávních dokumentů pojmu škody zahrnující souhrnně jak majetkovou újmu, tak nemajetkovou újmu (principy evropského deliktního práva. Z přísně teoretického hlediska však je třeba zamýšlet se nad tím, zda by bylo na místě obě kategorie vzhledem k určitým rozdílům mezi nimi rozlišovat.

Celkem chápu uměřený povzdech rigorózantky nad nadměrným množstvím nejrozmanitější soukromoprávní materie, kterou nově přijatý občanský zákoník upravuje (3081 ustanovení). Lze říci, že již sám tento fakt svědčí tomu, že výklad nově přijatého občanského zákoníku bude provázen řadou komplikací.

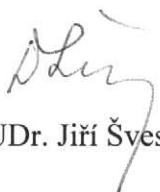
Nesdílím však skeptické stanovisko rigorózní (zvláště, že jde o vliv francouzského civilisty Legrand) o možnosti unifikace evropského soukromého práva o propustné díře, která je s tímto procesem spojena. Nelze totiž reálně nevidět, že vzdor nepochybně různým problémům, provázejícím celkem přirozeně unifikace soukromého evropského práva již bude nicméně i tento proces dále pokračovat. Evropské soukromé právo jako ucelený celek není rozhodně v blízké době na pořadu dne, neboť je mnoho překážek, které se tomuto procesu staví do cesty. Nicméně postupně pokračuje a zřejmě bude pokračovat i nadále. Jisté je, že i tento proces a jeho dynamika bude záviset na celkovém politickém prostředí v rámci celkové Evropské unie.

Vzdor některým svým výše uvedeným připomínkám hodnotím předloženou rigorózní práci jako velmi solidní a pečlivé zpracování zvolené a nikoliv jednoduché soukromoprávní materie. Práce se syntézou erudovaných teoretických znalostí, poznatků, judikatury domácí i zahraniční se stálým přihlédnutím k mezinárodním souvislostem.

Systematicky je rigorózní práce velmi přehledně členěna, i když bych osobně dával přednost koncepci výkladů jednotlivých vybraných institutů odpovědnosti za škodu z hlediska pozitivně právní úpravy, teoretického výzkumu, poznatků judikatury i mezinárodních souvislostí.

Předností rigorózní práce je i její velmi uspokojivá jazyková a stylistická úroveň.

Rigorózní práce je rozhodně způsobilá k obhajobě.

Prof. JUDr. Jiří Švestka, DrSc